



همایش سراسری رویکردهای نوین ارزشیابی آموزشی در علوم پزشکی

مشهد مقدس - ۶ اردیبهشت ماه ۱۳۸۹

تسهیل ارزشیابی آموزشی از طریق تدوین استاندارد برای دفعات انجام مهارت های بالینی در آموزش پرستاری

دکتر سیدرضا مظلوم، خیزران میری، جواد ملک زاده و نیره داودی

دانشگاه علوم پزشکی مشهد - دانشکده پرستاری و مامایی mazlomr@mums.ac.ir

زمینه و هدف: پرستاری یک علم عملی است لذا بخش عمده ای از آموزش آن مستلزم کسب تبحر در زمینه مهارت‌های بالینی پرستاری می باشد. برای اطمینان از کسب تبحر، لازم است مهارت‌های بالینی به دفعات کافی انجام شوند. با این وجود نتایج مرور متون و بررسی وضعیت موجود نشان می دهد معیار مستندی برای دفعات لازم انجام این مهارت ها که بتوان از آن در برنامه ریزی آموزشی و ارزشیابی استفاده نمود، دردسترس نیست. لذا پژوهش حاضر به منظور تدوین استاندارد برای دفعات انجام مهارت های بالینی منتخب پرستاری از طریق رسم منحنی یادگیری در سال ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ در مشهد انجام شد.

روش کار: این مطالعه از نوع توالی زمانی بوده که با مشارکت ۳۴ دانشجوی دوره کارشناسی پرستاری در مرحله آموزش بالینی انجام شد. میزان تبحر هر دانشجو در حین انجام یکی از مهارت‌های بالینی منتخب شامل کنترل علائم حیاتی، تعویض پانسمان، گرفتن خط وریدی، تزریق عضلانی، انفوزیون مایعات وریدی، پرفوزیون داروهای وریدی و گزارش نویسی، توسط ابزار سنجش تبحر اندازه گیری می شد. انجام مهارت تا هنگامی که میزان تبحر به ۱۰۰ درصد رسیده یا منحنی یادگیری بصورت خط صاف در می آمد، ادامه می یافت. برای هر مهارت، منحنی یادگیری شامل میانگین میزان تبحر دانشجویان در دفعات متوالی انجام آن مهارت رسم و بر اساس درصد دانشجویانی که به تبحر کافی رسیده اند مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: در مورد مهارت تزریق عضلانی میزان تبحر از $38/4\%$ در بار اول به $89/9\%$ در بار هشتم ارتقاء یافت و بر مبنای استاندارد دستیابی به حداقل 80% مهارت، دفعات مورد نیاز انجام این مهارت هفت بار برآورد گردید. در مورد مهارت برقراری خط وریدی میزان تبحر از $32/4\%$ در بار اول به $84/5\%$ در بار دهم ارتقاء یافت و بر مبنای استاندارد دستیابی به حداقل 80% مهارت، دفعات مورد نیاز انجام این مهارت ده بار برآورد گردید. در مورد مهارت تعویض پانسمان خشک میزان تبحر از $50/5\%$ در بار اول به $76/5\%$ در بار پنجم ارتقاء یافت و بر مبنای استاندارد دستیابی به حداقل 80% مهارت، دفعات مورد نیاز انجام این مهارت بیش از پنج بار برآورد گردید. نتایج پژوهش در مورد سایر مهارتها هنوز استخراج نگردیده که در گزارشات تکمیلی ارائه خواهد گردید.

بحث و نتیجه گیری: استانداردهای معرفی شده در این پژوهش می تواند در ارزشیابی میزان تبحر دانشجویان و برنامه ریزی آموزش بالینی از طریق کتابچه ثبت مهارت‌های بالینی مورد استفاده قرار گیرد. پیشنهاد می شود در مورد سایر مهارت‌های پرستاری نیز استاندارد لازم تدوین گردد.

واژه های کلیدی: دفعات انجام مهارت بالینی، استانداردسازی، آموزش بالینی، پرستاری